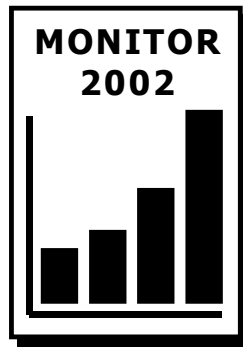

M O N I T O R 2002

pilotné testovanie maturantov

Slovenský jazyk a literatúra

Test Sj-1

forma B

Odborný garant projektu: Štátny pedagogický ústav, Bratislava

Realizácia projektu: EXAM[®], Bratislava

© (2002) Štátny pedagogický ústav

Upozornenie:

V závere testu je niekoľko časovo náročnejších otázok. Vypracovaniu otázok **01 – 64** by ste mali venovať približne 90 minút a vypracovaniu otázok **65 – 73** približne 30 minút.

Ukážka 1**Rudolf Jašík – Čierne a biele kruhy (úryvok)**

Tu hora hnevľivo zašumela. Dvihli sa čierne konáre smrekov, ich mladučké vrcholce sa zakývali – zakvílili, zahučali. Bol to hlasitý ston a zaľahol do dolín, do chalúp vtrhol a bol taký neobyčajný, že ľudia vyšli na podstenu a pozerali na hrozivé nebo.

– Búrka príde.

– Krátka, ale divoká, - vraveli si ľudia a boli ustarostení.

Zahorekovala hora, zaprašťali smrek. Lomoz strašný sa prehnal, to hora otvorila ústa.

– Adam, dobrý človek, utekaj domov, kým je čas. Či nevidíš, že nebo sa čiernym potiaholo? Vetrisko, nečuješ?

– Čujem, hora, čujem, ale ako môže byť nebo čierne? Čierne sú len holuby s bielymi hviezdami na hrvoľoch.

- 01** Ako sa nazýva špecifický druh prózy, ktorý sa sformoval v slovenskej literatúre medzi dvoma vojnami a je charakterizovaný osobnou zaujatou rozprávača, lyrizáciou epického textu, dedinskou či vrchárskou problematikou a oslabením dejovosti? **OH 2**
- 02** Ku každému z autorov a) – d) priradte to z diel 1) – 4), ktoré napísal:
a) Margita Figuli	1) <i>Tri gaštanové kone</i>
b) Dobroslav Chrobák	2) <i>Malka</i>
c) František Švantner	3) <i>Zbojnícka mladosť</i>
d) Ľudo Ondrejov	4) <i>Drak sa vracia</i>
- OH 2**
- 03** Vypíšte z prvého odseku ukážky 1 jednu personifikáciu. **OH 2**
- 04** Vypíšte z dialógu v ukážke 1 jeden nezhodný prívlastok. **OH 2**
- 05** Slovné spojenia *čierne holuby* a *biele hviezdy* obsahujú
(A) antonymá.	(B) deminutíva.	(C) homonymá.	(D) synonymá.
- OH 1**
- 06** Ktorý z uvedených trópov je stály prívlastok?
(A) hrozivé nebo	(B) dobrý človek	(D) mladučké vrcholce	(C) hlasitý ston
- OH 1**
- 07** Prvý odsek ukážky 1 nenaznačuje
(A) nebezpečenstvo, strach a obavy.	(B) zmenu počasia.
(C) očakávanie pomsty.	(D) príchod niečoho nezvyčajného.
- OH 1**
- 08** V ktorej z uvedených možností sú všetky slovné spojenia napísané správne?
(A) Slovenská republika, námestie Hraničiarov, Kysucké nové mesto
(B) Slovenská republika, Námestie hraničiarov, Kysucké Nové Mesto
(C) Slovenská Republika, Námestie hraničiarov, Kysucké Nové mesto
(D) Slovenská Republika, námestie Hraničiarov, Kysucké nové Mesto
- OH 1**

Ukážka 2**David Herbert Lawrence – Dúha (úryvok)**

Zrazu Ursula zistila, že so svojou triednou učiteľkou Miss Ingerovou akoby objavili jedna druhú a uvedomili si vzájomné jestvovanie. Miss Ingerová bola pekná, dvadsaťosemročná žena, pravý typ nebojácneho moderného dievčaťa. Bola rozumná, vyznala sa vo všetkom, čo robila, bola presná, bystrá a vedela rozkázať aj iným.

Jej výrazný, rozhodný, a predsa pôvabný zjav zakaždým Ursulu očaril. Hlavu držala vysoko, trochu zaklonenú dozadu, a Ursule sa videl obdivuhodný aj spôsob, akým mala hladké hnedé vlasy otočené vôkol hlavy.

09	Aký slohový postup prevláda v ukážke 2?	OH 2
10	Ku každému zo slohových postupov a) – d) správne priradiť jednu z dvojíc slohových útvarov 1) – 4): a) informačný slohový postup b) rozprávací slohový postup c) opisný slohový postup d) výkladový / úvahový slohový postup	1) návod, náladový opis 2) referát, úvodník 3) inzerát, pozvánka 4) reprodukcia, povesť OH 2
11	Vypíšte z druhého odseku ukážky 2 jeden postupne rozvíjajúci vhodný prívlastok.	OH 2
12	Nájdite v prvom odseku ukážky 2 dve prídavné mená, ktoré použil autor na vyjadrenie vnútornej charakteristiky Miss Ingerovej. Napište ich v základnom tvare.	OH 2
13	Ťažisko tvorby anglického spisovateľa Davida Herberta Lawrence spadá do obdobia medzi dvoma svetovými vojnami, kedy v svetovej literatúre vzniklo viacero avantgardných smerov, ktoré sa uplatnili v rôznych druhoch umenia. Ktorý z uvedených smerov <u>nevznikol</u> v tomto období? (A) poetizmus (B) symbolizmus (C) surrealizmus (D) vitalizmus	OH 1
14	Ktorý z uvedených spisovateľov patrí k príslušníkom tzv. <i>stratenej generácie</i> ? (A) George Bernard Shaw (B) Franz Kafka (C) James Joyce (D) Ernest Hemingway	OH 1
15	Zobrazenie 1. svetovej vojny <u>nie je</u> ústrednou témou diela (A) <i>Vrchárka</i> . (B) <i>Na západe nič nového</i> . (C) <i>Peter a Lucia</i> . (D) <i>Osudy dobrého vojaka Švejka</i> .	OH 1
16	V ktorej z uvedených viet je gramatická chyba? (A) Dievčatá celé predpoludnie na vyučovaní zivali. (B) Čo by ste robila na matkinom mieste? (C) Už po siedmich dňoch boli zdraví. (D) Peter sa vybral so sestrinými synmi na futbal.	OH 1

Ukážka 3**Jonáš Záborský – Veľká a malá ryba**

*Sťažovala si rybka drobnorodá zhusta,
že nie je ako iné veľiká a tlstá.
Raz s veľkou do siete spolu vošla,
veľkú rybár ulovil, ona očkom ušla.
Tamtú rybár z vody ťahal, čo keď vidí malá,
„Dobre niekedy malým byť,” za ňou zavolala.*

17	Akým iným slovom nazývame princíp utajeného, skrytého významu, na ktorom je vybudovaný literárny žáner v ukážke 3?	OH 2
18	Nahradte slovo <i>zhusta</i> v prvom verši ukážky 3 jedným vhodným synonymom.	OH 2
19	Ku každému z literárnych druhov a) – c) správne priradte jednu z dvojíc literárnych žánrov 1) – 3): <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: left;"> <p>a) lyrika</p> <p>b) epika</p> <p>c) dráma</p> </div> <div style="text-align: left;"> <p>1) fraška, činohra</p> <p>2) balada, epos</p> <p>3) epitaf, elégia</p> </div> </div>	OH 2
20	Na aké tri skupiny členíme literárne diela podľa jazykovej formy?	OH 2
21	Na ktorú ľudskú vlastnosť poukazuje autor prvými dvoma veršami ukážky 3? (A) škodoradosť (B) šikovnosť (C) nespokojnosť (D) zlomyseľnosť	OH 1
22	Jonáš Záborský je predstaviteľom slovenskej literatúry porevolučných a matičných rokov, v ktorej prevládali kratšie prozaické žánre. Ktoré z uvedených tvrdení je pravdivé? (A) V období realizmu prevládali v slovenskej literatúre historické eposy. (B) V období realizmu prevládali v slovenskej literatúre príležitostné básne. (C) V období romantizmu prevládali v slovenskej literatúre básnické formy. (D) V období romantizmu prevládali v slovenskej literatúre dramatické žánre.	OH 1
23	Ktoré slovenské mesto je sídlom Matice slovenskej? (A) Martin (B) Brezno (C) Žilina (D) Revúca	OH 1
24	V ktorom z uvedených slovných spojení je pravopisná chyba? (A) ku všetkým dobrým šantiacim deťom (B) s tvojim víťazným psím záprahom (C) viacerí Zuzkini dobrí priatelia (D) iný chutný makový koláč	OH 1

Ukážka 4**Stanislav Štepka – Jááánošiiik (úryvok)**

Mamička: Chod'!

Jánošík: A kde? Ja mám byť chlap, ja mám byť hrdina, ja mám byť vzor? A vy sa budete vyvaľovať doma v duchnách, čo? A ja prídem o ľadviny. Mama, curigni. Máme plány s Aničkou. Ja chcem byť normálny človek, čo normálne pekne čestne prežije svoj život. Ja nechcem vojsť do čítanky, ja chcem tu... ty máš chuderka načisto pohľad literárny. Dobre tak ja idem. Tristo rokov bude zo mňa žiť táto literatúra a ja ani tridsať. Zdravé ostávajú, mamičkine prachy... Dobre ja idem teda do hôr. Dobre sa španujem? Ešte viacej, to potom vyzerá dobre. Ja idem do hôr. A vy si tu sedzte a ja za vás pomstím krivdu... No dobre ja teda idem... A zvyknem si aj na šibenicu!

25	Stanislav Štepka, súčasný slovenský dramatik, je zakladateľom Radošinského naivného divadla. Spomedzi uvedených autorov vyberte štyroch ďalších predstaviteľov slovenskej dramatickej tvorby:	OH 2								
J. Blažková, D. Tatarka, S. Chalupka, J. Barč-Ivan, R. Jašík, I. Bukovčan, A. Bernolák, I. Krasko, P. Zvon, H. Gavlovič, I. Stodola, V. Mináč, L. Ťažký, V. Šikula, L. Ballek										
26	Určte druh vedľajšej vety v súvetí <i>Ja chcem byť normálny človek, čo čestne prežije svoj život.</i>	OH 2								
27	Do akého jazykového štýlu zaraďujeme slovné spojenia <i>vyvaľovať sa v duchnách a prísť o ľadviny</i> ?	OH 2								
28	Ku každému z divadiel a) – d) správne priradte to z miest 1) – 4), v ktorom sa nachádza:	OH 2								
<table> <tbody> <tr> <td>a) Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava</td> <td>1) Zvolen</td> </tr> <tr> <td>b) Divadlo Jozefa Gregora Tajovského</td> <td>2) Prešov</td> </tr> <tr> <td>c) Divadlo Jonáša Záborského</td> <td>3) Nitra</td> </tr> <tr> <td>d) Divadlo Andreja Bagara</td> <td>4) Bratislava</td> </tr> </tbody> </table>			a) Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava	1) Zvolen	b) Divadlo Jozefa Gregora Tajovského	2) Prešov	c) Divadlo Jonáša Záborského	3) Nitra	d) Divadlo Andreja Bagara	4) Bratislava
a) Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava	1) Zvolen									
b) Divadlo Jozefa Gregora Tajovského	2) Prešov									
c) Divadlo Jonáša Záborského	3) Nitra									
d) Divadlo Andreja Bagara	4) Bratislava									
29	Akú úlohu pri štylizácii textu zohráva neukončená výpoveď?	OH 1								
<table> <tbody> <tr> <td>(A) Intonačne zakončuje výpoveď.</td> <td>(B) Má emocionálnu funkciu.</td> </tr> <tr> <td>(C) Napodobňuje odbornosť.</td> <td>(D) Popiera obsah výpovede.</td> </tr> </tbody> </table>			(A) Intonačne zakončuje výpoveď.	(B) Má emocionálnu funkciu.	(C) Napodobňuje odbornosť.	(D) Popiera obsah výpovede.				
(A) Intonačne zakončuje výpoveď.	(B) Má emocionálnu funkciu.									
(C) Napodobňuje odbornosť.	(D) Popiera obsah výpovede.									
30	Pri ktorom autorovi je uvedené dielo, ktoré <u>nenapísal</u> ?	OH 1								
<table> <tbody> <tr> <td>(A) Ján Palárik – <i>Najdúch</i></td> <td>(B) Pavol Országh Hviezdoslav – <i>Herodes a Herodias</i></td> </tr> <tr> <td>(C) Ján Chalupka – <i>Kocúrkovo</i></td> <td>(D) Jozef Gregor Tajovský – <i>Statky - zmätky</i></td> </tr> </tbody> </table>			(A) Ján Palárik – <i>Najdúch</i>	(B) Pavol Országh Hviezdoslav – <i>Herodes a Herodias</i>	(C) Ján Chalupka – <i>Kocúrkovo</i>	(D) Jozef Gregor Tajovský – <i>Statky - zmätky</i>				
(A) Ján Palárik – <i>Najdúch</i>	(B) Pavol Országh Hviezdoslav – <i>Herodes a Herodias</i>									
(C) Ján Chalupka – <i>Kocúrkovo</i>	(D) Jozef Gregor Tajovský – <i>Statky - zmätky</i>									
31	Ktorá z uvedených viet je napísaná gramaticky správne?	OH 1								
<table> <tbody> <tr> <td>(A) Dobre tak ja idem.</td> <td>(B) No dobre ja teda idem.</td> </tr> <tr> <td>(C) Dobre ja idem teda do hôr.</td> <td>(D) Dobre sa španujem?</td> </tr> </tbody> </table>			(A) Dobre tak ja idem.	(B) No dobre ja teda idem.	(C) Dobre ja idem teda do hôr.	(D) Dobre sa španujem?				
(A) Dobre tak ja idem.	(B) No dobre ja teda idem.									
(C) Dobre ja idem teda do hôr.	(D) Dobre sa španujem?									
32	Ktorý z uvedených výrazov je napísaný <u>nesprávne</u> ?	OH 1								
<table> <tbody> <tr> <td>(A) radšej</td> <td>(B) súčasne</td> <td>(C) blízky</td> <td>(D) francúzky</td> </tr> </tbody> </table>			(A) radšej	(B) súčasne	(C) blízky	(D) francúzky				
(A) radšej	(B) súčasne	(C) blízky	(D) francúzky							

Ukážka 5
Anton Pavlovič Čechov – Repka

Bolo, či nebolo, ale bol raz jeden dedko a bola i babka. Žili si oni, žili, až sa im narodil Serž. Uši mal Serž dlhizné a miesto hlavy repku. I vyrástol Serž veľký-preveľký... Začal ho dedko ťahať za uši; ťahá – poťahuje, ale vytiahnuť, na nohy ho postaviť, nedajbože! Zavolať dedko babku.

Ťahá babka dedka, dedko repku, ťahajú – poťahujú, ale vytiahnuť nemôžu. Zavolať babka tetku, pani veľkomožnú. Ťahá tetka babku, babka dedka, dedko repku, ťahajú – poťahujú, ale vytiahnuť nemôžu. Zavolať pani veľkomožná kmotra generála.

Ťahá kmotor tetku, tetka babku, babka dedka, dedko repku, ťahajú – poťahujú, ale vytiahnuť nemôžu. Dedko stratil trezlivosť. Vydal si dcérku za bohatého kupca. I zavolať dedko aj kupca so storubľovkami.

Ťahá kupec kmotra, kmotor tetku, tetka babku, babka dedka, dedko repku, ťahajú – poťahujú, až milú repku vytiahli, na vlastné nohy postavili.

A tak sa Serž stal štátnym úradníkom.

33	Aký slohový postup prevláda v ukážke 5?	OH 2
34	Určte literárny žáner ukážky 5.	OH 2
35	Pojmy <i>satira</i> , <i>irónia</i> , <i>humor</i> , <i>sarkazmus</i> označujú rôznu mieru komickosti. Zorad'ite ich podľa stupňa intenzity. Začnite pojmom <i>humor</i> .	OH 2
36	Spomedzi uvedených autorov vyberte štyroch predstaviteľov svetového realizmu: Ch. Dickens, J. Milton, F. Kafka, J. W. Goethe, F. M. Dostojevskij, Ch. Baudelaire, K. Čapek, J. J. Rousseau, G. de Maupassant, J. A. Rimbaud, K. H. Mácha, N. V. Gogoľ, G. Apollinaire, S. Petöfi, K. J. Erben	OH 2
37	Ktoré z nasledujúcich tvrdení by ste <u>nevyužili</u> pri formulácii hlavnej myšlienky ukážky 5? (A) Vplyvní priatelia sú neoddeliteľnou súčasťou úspechu. (B) Poctivou prácou získa človek dobré postavenie. (C) Peniaze zohrávajú v živote človeka rozhodujúcu úlohu. (D) Rodinkárstvo je základom presadenia sa v spoločnosti.	OH 1
38	Ktoré z uvedených slovných spojení je združené pomenovanie? (A) bohatý kupec (B) milá repka (C) štátny úradník (D) vlastné nohy	OH 1
39	<i>Ak atómy sú hlásky chemického jazyka, potom molekuly sú slová. Ale na to, aby sme mohli spojiť chemické hlásky do chemických slov, musíme vedieť niečo o pravidlách chemického hláskovania.</i> Tento text je (A) analógiou. (B) aforizmom. (C) anekdotou. (D) analýzou.	OH 1
40	Ktorý z uvedených výrazov je spisovný? (A) pochopiť tomu (B) ísť pre brata (C) minerálka k pitiu (D) príručka na bežné používanie	OH 1

Ukážka 6
Miroslav Válek – Myší sonet

Čo sa to len stalo medzi nami?
Čo sa stalo, že mlčíš ako myš?
Je smutná vrba, je lavička, je kríž,
je nebo, ktoré práši perinami

mračien, je moja ruka položená na tvojej.
Ach, a ty nie si! Krutá predstava!
O kamene podopretá hlava boľavá.
Si smutný drozd a tebe ľahko je:

zajtra si krajšiu pieseň vymyslíš.
Ale tá moja, bezradná, tá stále vracia sa mi:
Je smutná vrba, je lavička, je kríž...

A od teba len krátke listy chodia,
studená, chladná, padajúca voda...
Čo sa to len stalo medzi nami?

41	Vypíšte z ukážky 6 jedno prirovnanie.	OH 2
42	Aký druh rýmu použil autor v prvej strofe ukážky 6?	OH 2
43	Vypíšte z prvej strofy ukážky 6 jednu anaforu.	OH 2
44	Ako sa volá slovenský film s tematikou holocaustu, ktorý bol ocenený prestížnou cenou americkej Akadémie filmového umenia a vied – Oscar a hlavnú mužskú postavu v ňom stvárnil Jozef Króner?	OH 2
45	Typickým znakom modernej poézie je viacvýznamovosť. Aj Miroslav Válek odmietol čierno-biele videnie reality a do centra svojho záujmu postavil človeka s jeho citmi a problémami. Ktoré z uvedených podstatných mien <u>nevystihuje</u> duševný stav lyrického hrdinu básne z ukážky 6? (A) urazenosť (B) nostalgia (C) očarenie (D) zatrpknutosť	OH 1
46	Ktorý z uvedených slovenských básnikov písal poppoéziu? (A) Ján Stacho (B) Kamil Peteraj (C) Milan Rúfus (D) Vojtech Mihálik	OH 1
47	Zobrazenie 2. svetovej vojny je ústrednou témou románu (A) Červené víno. (B) Narcis. (C) Tisícročná včela. (D) Námestie svätej Alžbety.	OH 1
48	Koľko vzorov podstatných mien je zakončených na spoluhlásku? (A) 6 (B) 5 (C) 4 (D) 3	OH 1

Ukážka 7
Ján Botto – Žltá ľalia (úryvok)

Vejú vetry, povievajú,
dni za dňami uchádzajú;
a Evička samučká
vzdychá tu jak kukučka.

Prvý mesiac čo hodina
žena muža pripomína;
druhý mesiac čo deň to deň
a na tretí – raz za týždeň.
Už sa hrobček uľahýna,
žena muža zapomína;
sotva hrobček uľahnutý,
už je Adam zabudnutý.

- 49** Balada je epický žáner so smutným až pochmúrnym dejom, ktorý má však obyčajne šťastný záver. Vypíšte tú časť uvedenej definície, v ktorej sa nachádza významová chyba. **OH 2**
- 50** V kompozícii ľudových balád sa často využíva trojstupňová gradácia. Aký druh čísloviek použil Ján Botto pri stupňovaní deja v ukážke 7? **OH 2**
- 51** Akým slovotvorným postupom vznikli slová *Evička* a *hrobček*? **OH 2**
- 52** Spomedzi uvedených autorov vyberte štyroch predstaviteľov slovenského romantizmu:
M. Kukučín, J. G. Tajovský, J. Botto, J. M. Hurban, I. Krasko, B. Slančíková-Timrava, J. Kráľ,
P. O. Hviezdoslav, M. Figuli, J. Jesenský, J. Kollár, J. I. Bajza, P. J. Šafárik, S. H. Vajanský,
A. Sládkovič **OH 2**
- 53** Ktorý z uvedených znakov nie je znakom romantizmu?
(A) hlavná postava predstavuje typ (B) rozpor medzi snom a skutočnosťou
(C) autoštylizácia (D) prvky hovorovej reči **OH 1**
- 54** Ľudovít Štúr je autorom gramatickej príručky
(A) *Slovenská gramatika.* (B) *Jazykovedno-kritická rozprava o slovenských písmenách.*
(C) *Krátka mluvnica slovenská.* (D) *Nauka reči slovenskej.* **OH 1**
- 55** Pri ktorom autorovi je uvedené dielo, ktoré nenapísal?
(A) Friedrich Schiller – *Zbojníci* (B) Alexander Sergejevič Puškin – *Eugen Onegin*
(C) George Gordon Byron – *Faust* (D) Victor Hugo – *Bedári* **OH 1**
- 56** Ktorá z uvedených viet je napísaná gramaticky správne?
(A) Monika hraje na husle. (B) Dnes môžeme ísť do kina.
(C) Otec dnes neni doma. (D) Ľalia prenikavo vonia. **OH 1**

Ukážka 8

Francesco Petrarca – Vznešená krv

- (1) Vznešená krv, a tak sa skromne správa,
vysoký um, a pri ňom srdce sväté,
dozretý plod už na mladuškom kvete
v tvári vážnej duša usmieva.
- (2) Najkrajšiu hviezdu práve v nej nám dáva
sám Tvorca hviezd: jej cnosť a s cnosťou
najvyššie krásy, aké sú na tomto svete
božský básnik sotva vyrozpráva.
- (3) Česť kráča s ňou i Láska k nej sa chýli
a s prirodzenou krásou odev riasny
krášli jej postoj, čo i mlčky vraví.
- (4) A ja raz neviem, ako v jednej chvíli
späté vie zjasniť noc i zatemniť deň jasný
a strpčiť med i osladiť blen žravý.

- 57** Ku každému z literárnych období a) – d) správne priradte jednu z dvojíc autorov 1) – 4), ktorí sú predstaviteľmi uvedeného obdobia:
- a) Staroveká literatúra 1) Molière, Ján Kollár
b) Stredoveká literatúra 2) Homér, Ovídius
c) Humanistická a renesančná literatúra 3) Kliment, Maurus
d) Klasicistická literatúra 4) Miguel de Cervantes, Jakub Jakobeus **OH 2**
- 58** Francesco Petrarca zaviedol do európskej poézie novú básnickú formu, ktorú použil aj v básni z ukážky 8. Ako sa nazýva táto nová žánrová forma? **OH 2**
- 59** Báseň sa skladá z dvoch obsahovo odlišných častí. Nájdite v nej kompozičný predel (rozhranie). Vypíšte posledné slovo prvej časti. **OH 2**
- 60** Autor hovorí o Laure, že je *dozretý plod na mladuškom kvete*. Ako sa nazýva takýto básnický obraz? **OH 2**
- 61** *Biblia* je najčítanejším, najinterpretovanejším a najprekladanejším dielom svetovej literatúry. Zaraďujeme ju do
- (A) hebrejskej literatúry. (B) akkadskej literatúry.
(C) staroegyptskej literatúry. (D) sumerskej literatúry. **OH 1**
- 62** Ktoré z uvedených diel Williama Shakespeara je komédia?
- (A) *Othello* (B) *Skrotenie zlej ženy* (C) *Romeo a Júlia* (D) *Hamlet* **OH 1**
- 63** „Daj sily, Bože, aby som svoje kňazské povolanie využil na prácu, ktorá by povzniesla môj národ. Aby sme tento národ zjednotili a pozdvihovali na základe jazyka.“
- Tento výrok vyslovil jeden z kodifikátorov slovenčiny, ktorý žil v rokoch 1762 – 1813. Ktorý z uvedených jazykovedcov je autorom citovaného výroku?
- (A) Anton Bernolák (B) Ľudovít Štúr (C) Martin Hattala (D) Juraj Fándly **OH 1**
- 64** Cyrilika označuje
- (A) rukopisnú, bohato vyzdobenú knihu.
(B) slovanské písmo zostavené Konštantínom.
(C) slovanské písmo zostavené Konštantínovými žiakmi.
(D) prvý slovanský spisovný jazyk. **OH 1**

Predtým, než pristúpite k prečítaniu textu ukážky 9, pozorne si prečítajte znenie otázok 65 – 69, ktoré sa k nej viažu!

Ukážka 9

Marcel Proust – Swannova láska (úryvok)

- 1 Kedysi často myslieval s hrôzou na to, že raz prestane byť do Odetty zaľúbený, a umieňoval si, že bude bdelý a len čo pocíti, že ho láska začína opúšťať, zachytí sa do nej, zadrží ju. A hľa, so slabnúcou láskou simultánne slabla i túžba zostať zaľúbený. Lebo človek sa nemôže zmeniť, čiže sa stať inou osobou tak, že zostane poslušný citom toho, ktorým už nie je. Zavše, keď v novinách uvidel meno niektorého mužského, o ktorom sa domnieval, že mohol byť Odettiným milencom, pocítil znovu žiarlivosť. Bola však celkom ľahká, a keďže mu dokazovala, že sa ešte nedostal úplne z tých čias, keď toľko trpel – ale keď poznal i taký rozkošný spôsob cítenia – a že nebezpečenstvá cesty mu azda umožnia ešte ukradomky a zďaleka uzrieť ich krásu, táto žiarlivosť mu spôsobovala skôr príjemné dráždenie, ako posledný komár dokazuje zachmúrenému Parížanovi, ktorý opúšťa Benátky a vracia sa do Francúzska, že Taliansko a leto ešte nie sú veľmi ďaleko. No keď sa usiloval, aj keď i nie zostať v tomto zvláštnom období svojho života, z ktorého odchádzal, tak aspoň mať o ňom jasnú predstavu, kým je na to ešte súci, najčastejšie pobadal, že na to už súci nie je; bol by chcel uvidieť ako nejakú krajinu, ktorá o chvíľu zmizne, tú lásku, ktorú práve opúšťal, ale žiť dvojmo a dožičiť si pravdivý pohľad na cit, ktorý už nemáme, je také ťažké, že sa mu v mozgu onedlho zotmelo, a nevidel nič, nuž prestal sa dívať, zložil si cvíker, utieral sklíčka a vravel si, že je lepšie trochu si odpočinúť, že na to ešte bude o chvíľu kedy, a bez záujmu sa učupil v stĺpnutí rozospátého cestujúceho, čo si sťahuje klobúk na oči, aby si pospal v kúte železničného vozňa, kým ho čoraz rýchlejšie unáša ďaleko z kraja, v ktorom tak dlho žil a ktorému, umienil si to, nedá zmiznúť, aby mu nepovedal posledné zbohom.
- 20 A ako ten cestujúci, ak sa zobudil už len vo Francúzsku, i Swann, keď náhodou zdvihol pri sebe dôkaz o tom, že Forcheville bol Odettin milenc, zbadal sa, že nepocituje nijakú bolesť, že láska je už ďaleko, a bolo mu ľúto, že si neuvedomil chvíľu, keď ju navždy opúšťal.

- 65** Ak by ste sformulovali hlavnú myšlienku ukážky 9 do vety *Hlavnou myšlienkou úryvku Swannova láska od Marcela Prousta je rozchod Swanna s Odette a analýza citov Swanna v tomto momente*, potom jej kľúčovými slovami sú slová *city* a *rozchod*.
- Dokážte, že tieto dva pojmy sú skutočne kľúčové a to tým, že v texte ukážky 9 nájdete tri rôzne slová alebo slovné spojenia, ktoré označujú *city* a tri rôzne slová alebo slovné spojenia, ktoré naznačujú *rozchod*. Nájsené dôkazové slová vpíšte do tabuľky v odpovedovom hárku **OH 3** spolu s číslom riadku, v ktorom sa nachádzajú. **OH 3**
- 66** Dá sa v ukážke 9 určiť miesto deja? Ak áno, napíšte ho. Ak nie, napíšte *Nedá sa určiť*. **OH 3**
- 67** Aký typ súvetí prevláda v ukážke 9? **OH 3**
- 68** Tento typ súvetí (pozri otázka 67) využil autor na
- (A) zrýchlenie deja. (B) vyjadrenie jednoduchosti uvažovania.
- (C) zdôraznenie dejovosti. (D) zobrazenie prúdu vedomia. **OH 1**
- 69** Rozprávač v ukážke 9 vystupuje prevažne
- (A) v 1. osobe jednotného čísla. (B) v 3. osobe jednotného čísla.
- (C) v 1. osobe množného čísla. (D) v 2. osobe množného čísla. **OH 1**

70 Napíšte 5 viet tvoriacich **jadro reklamácie**, pričom v texte využijete všetky nasledujúce slová:
peniaze, dobre, ja, musieť, dvakrát
Uvedené slová môžete ohýbať. Na poradí ich použitia v texte nezáleží. **OH 3**

71 Napíšte 5 viet tvoriacich **úvod referátu**, pričom v texte využijete všetky nasledujúce slová:
peniaze, dobre, ja, musieť, dvakrát
Uvedené slová môžete ohýbať. Na poradí ich použitia v texte nezáleží. **OH 3**

72 Napíšte 5 viet tvoriacich **prvú časť listu priateľovi**, pričom v texte využijete všetky nasledujúce slová:
peniaze, dobre, ja, musieť, dvakrát
Uvedené slová môžete ohýbať. Na poradí ich použitia v texte nezáleží. **OH 3**

73 Napíšte 5 viet tvoriacich **záver článku do novín**, pričom v texte využijete všetky nasledujúce slová:
peniaze, dobre, ja, musieť, dvakrát
Uvedené slová môžete ohýbať. Na poradí ich použitia v texte nezáleží. **OH 3**

Koniec testu